

Національний
банк України

Тенденції банківського сектору

16 листопада 2023 року

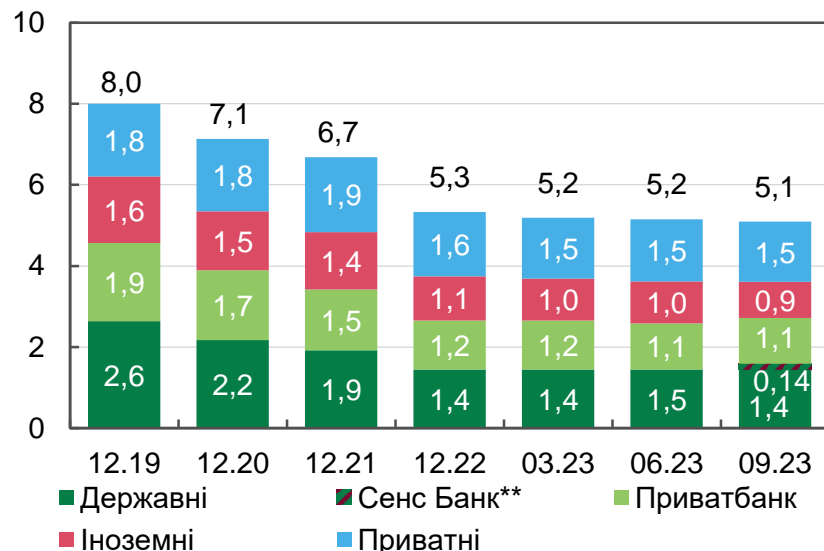

Головне

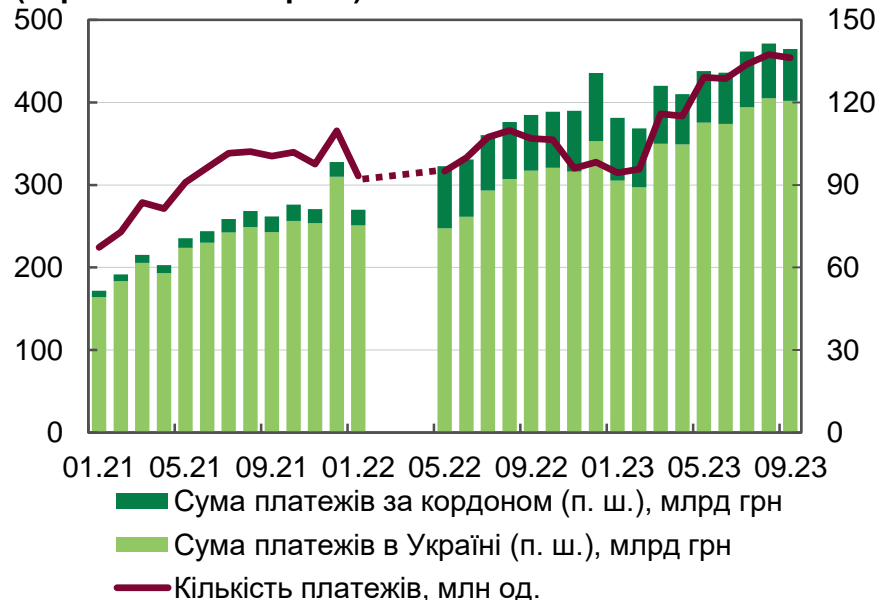
- Діючі банки підтримують мережу, у III кварталі кількість відділень скоротилася лише через те, що два банки залишили ринок.
- Надалі тривав активний приплив коштів клієнтів у гривні – як бізнесу, так і населення.
- Строкові кошти фізосіб у гривні надалі зростали, хоча і меншими темпами, ніж у попередні періоди.
- Ставки за вкладами клієнтів почали знижуватися, передусім за довшими депозитами населенню та коштами бізнесу.
- Намітилася тенденція зростання корпоративного гривневого кредитного портфеля, для роздрібного портфеля зростання швидкими темпами триває.
- Перегляд дизайну програми “Доступні кредити 5-7-9” сповільнив зростання портфеля кредитів в її межах.
- Процентні доходи банків надалі зростали, відрахування банків до резервів під кредити були мінімальними, тож за III квартал сектор згенерував 42.2 млрд грн прибутку.
- Банки мають запас капіталу для комфортного виконання запланованих вимог до платоспроможності і подальшого кредитування.

Мережа відділень скоротилася, адже два банки залишили ринок

Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

Розрахунки платіжними картками в магазинах (торговельній мережі)

* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси. ** Державний з 20 липня 2023 року.

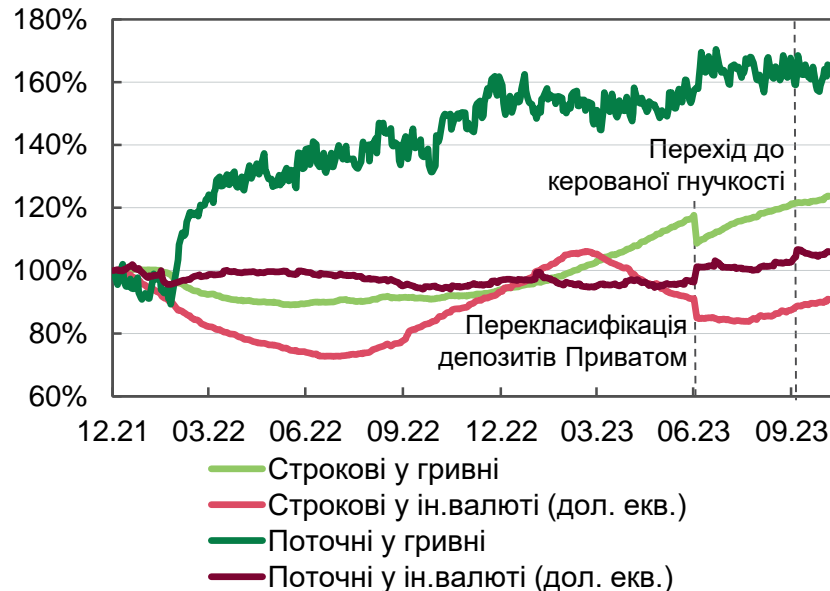
Джерело: НБУ.

Упродовж лютого–квітня 2022 року статистичні дані не збиралися.

- У III кварталі кількість структурних підрозділів банків знизилася за рахунок банків, що залишили ринок. Найпомітнішим скорочення було у Харківській, Дніпропетровській областях та Києві.
- Кількість платежів картками в торговельних точках зросла на 9% за квартал. Обсяги платежів картками українських банків в Україні дедалі збільшуються, а за кордоном уже півроку скорочуються.

Зростання коштів клієнтів триває, швидше в гривні

Кошти фізичних осіб, 31.12.2021 = 100%

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.

Джерело: НБУ, щоденні дані (на 07.11.2023).

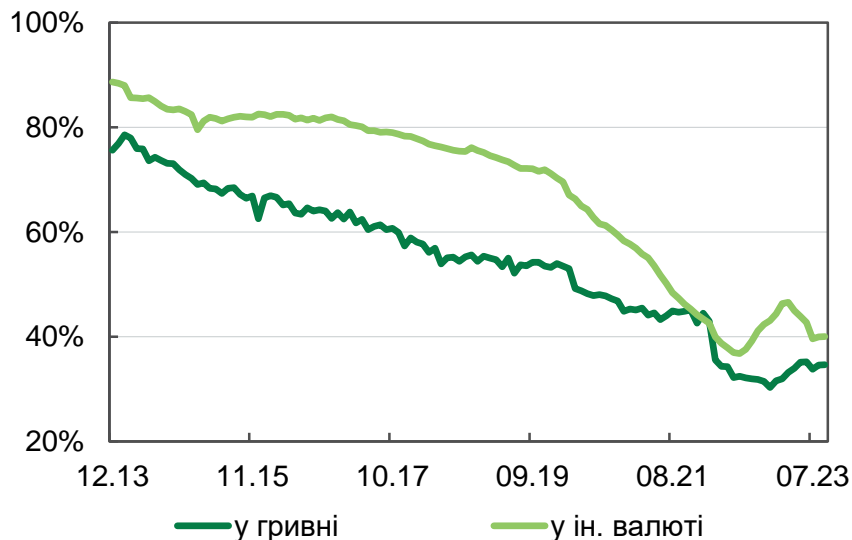
Кошти суб'єктів господарювання, 31.12.2021 = 100%

- Зростання гривневих коштів населення продовжується, проте темпи сповільнюються: до +4.7% за III квартал (+21.6% р/р), з початку року - +12.3%.
- Строкові кошти у гривні зростають, проте дедалі нижчими темпами – на 3.1% (+32.4% р/р).
- Строкові кошти у валюті знизилась на 4% передусім за рахунок перекласифікації, однак без урахування коригування їхні обсяги зростають дедалі швидше.
- Гривневі кошти бізнесу активно зростали у липні, проте з того часу суттєво не змінились - +5.5% за кв., натомість кошти у валюті знижувались щомісяця активніше – на -4.9% за кв.

Строкові кошти у гривні надалі зростають, хоч і повільніше

Частка строкових коштів населення

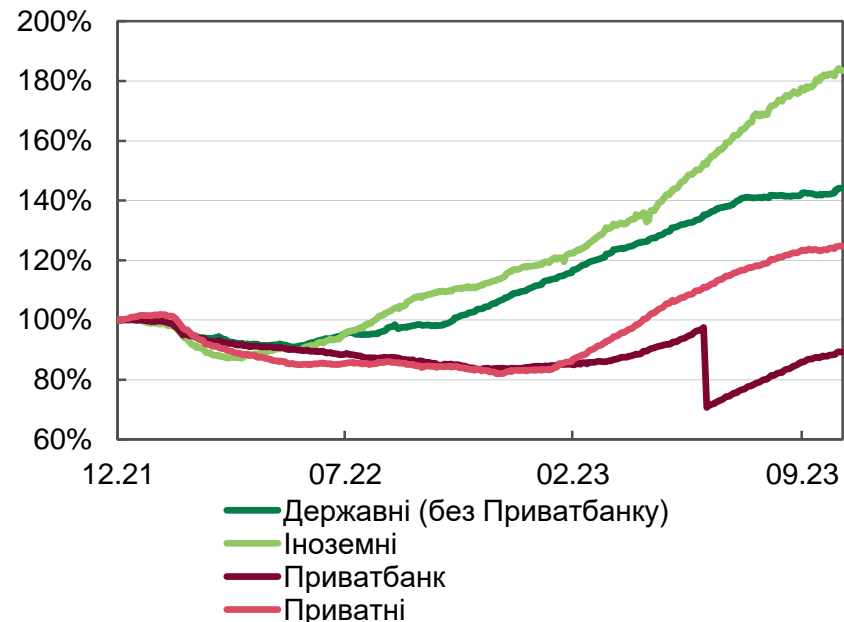

Без коригувань за Приватбанком.

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.

Джерело: НБУ, щоденні дані (на 07.11.2023).

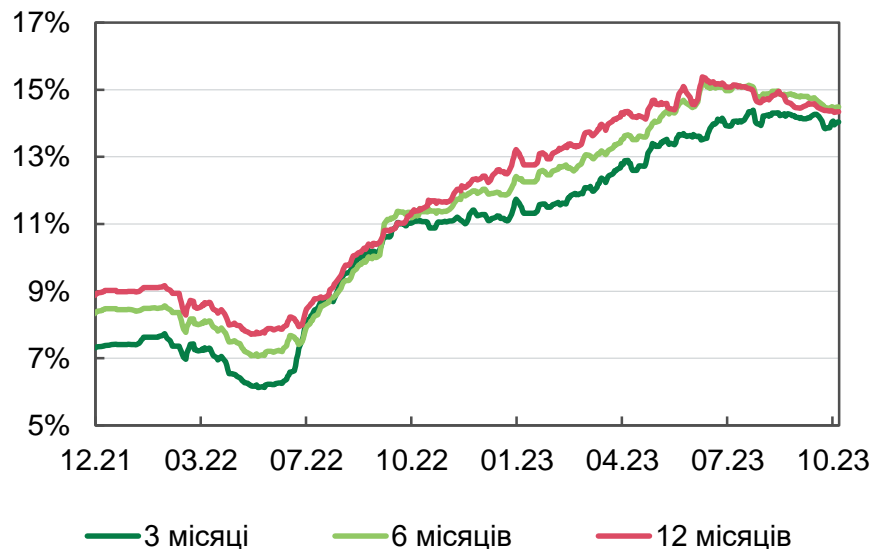
Строкові гривневі кошти фізосіб, 31.12.2021 = 100%

- Все ще привабливі депозитні ставки сприяли подальшому приросту строкових коштів в усіх групах банків.
- Частка строкових коштів на початку серпня знизилась до 33.8% у гривні, проте надалі зросла до 34.7%, у валюті – до 40.1%.

Кошти бізнесу та депозити населення дешевшають

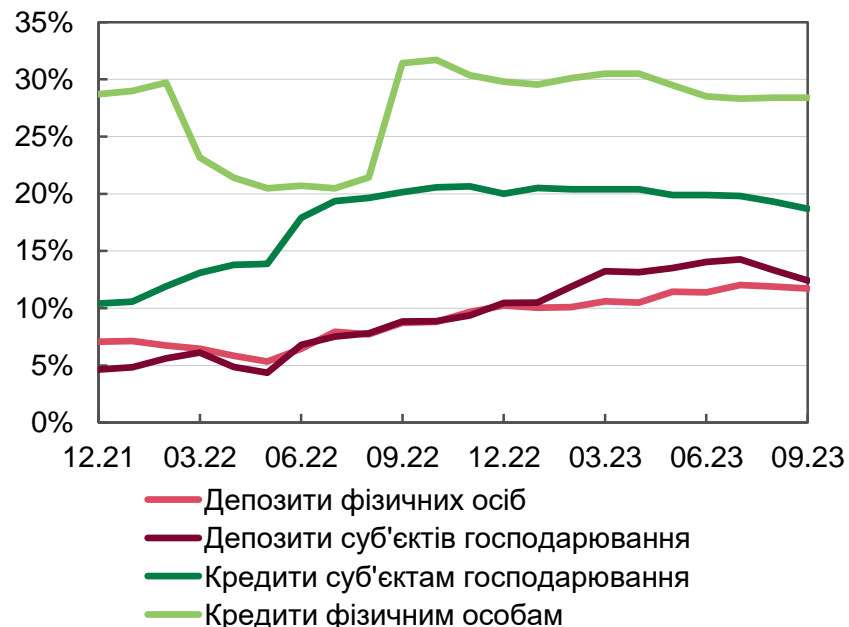
Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях*, % річних

* 5-денна ковзна середня

Джерело: Агентство "Thomson Reuters"

Відсоткові ставки за новими депозитами та кредитами у гривнях*, % річних

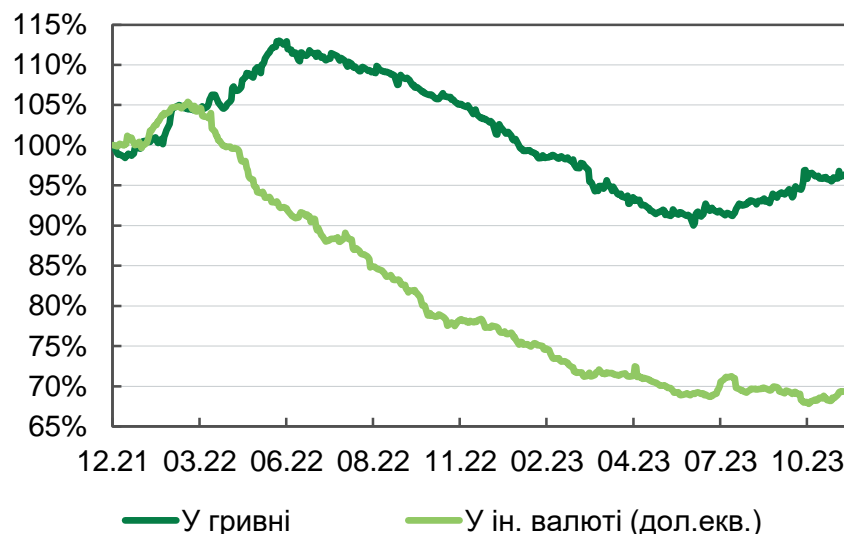

* Без пролонгації або інших змін кредитних умов

- Протягом кварталу відповідно до показника UIRD річні гривневі депозити населення дешевшали.
- Ставки за новими залученнями бізнесу знизилися впродовж кварталу, але все ще перевищували вартість коштів від населення, яка дещо зросла – 12.4% та 11.7% відповідно у вересні.
- Ставка за корпоративними гривневими кредитами протягом кварталу дещо знизилась – до 18.7% річних, за кредитами населенню – була близько 28% річних.

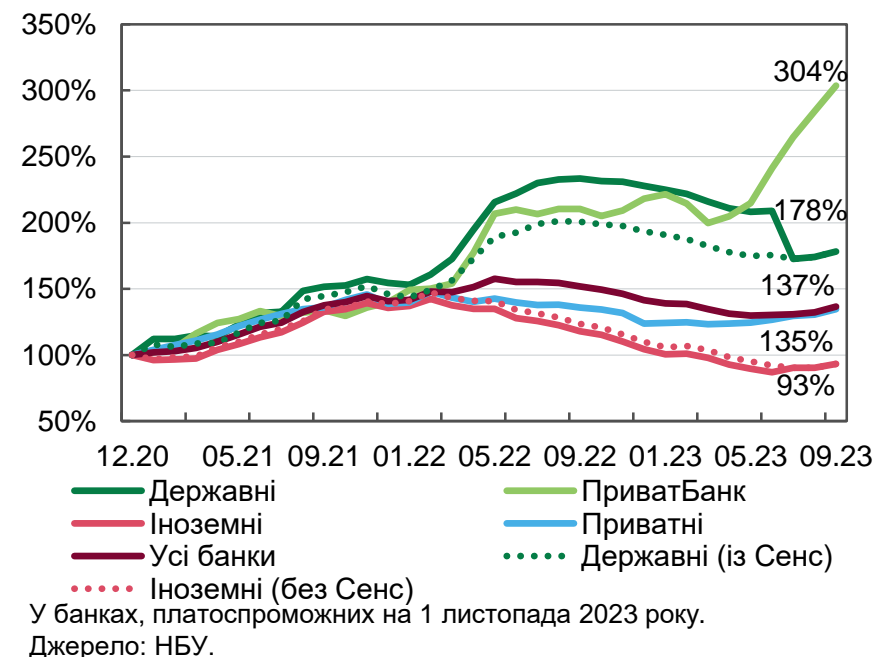
Кредити для бізнесу знову зростають

Чисті кредити суб'єктам господарювання,
2021 = 100%

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.
Джерело: НБУ.

Чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання,
2020 = 100%

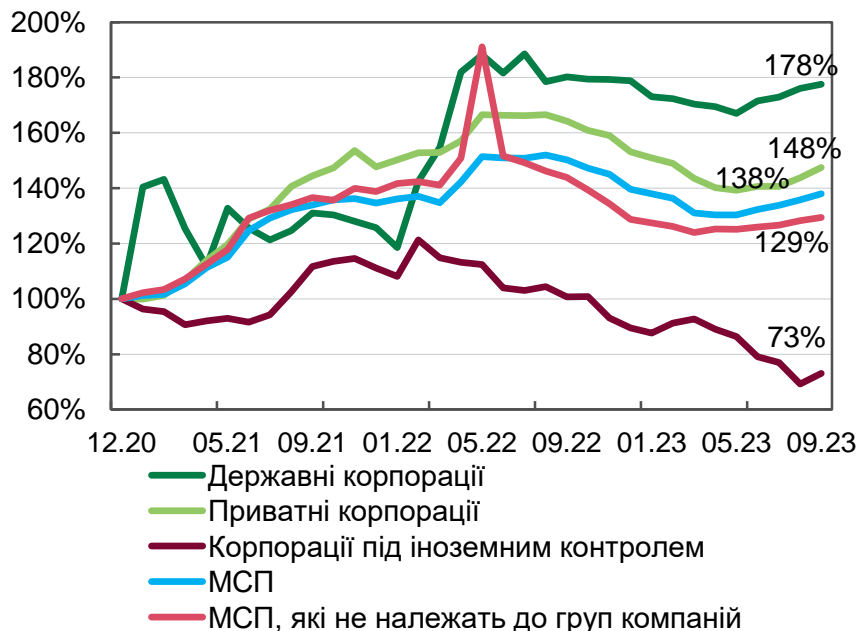

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.
Джерело: НБУ.

- Чисті гривневі кредити бізнесу за III квартал зросли на 4.8% (-10.0% p/p). Тенденція триває четвертий місяць поспіль після довготривалого спаду.
- Значною мірою кредитуванню і надалі сприяла програма "5-7-9", поточна заборгованість якої зросла на 11.5 млрд грн, але не лише вона.
- Окремі іноземні банки відзначилися зростанням нових кредитів поза програмою "5-7-9".
- Чисті кредити бізнесу у валюті надалі скорочуються у доларовому еквіваленті.

Кредити МСБ поступово зростають

Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям,
2021 = 100%

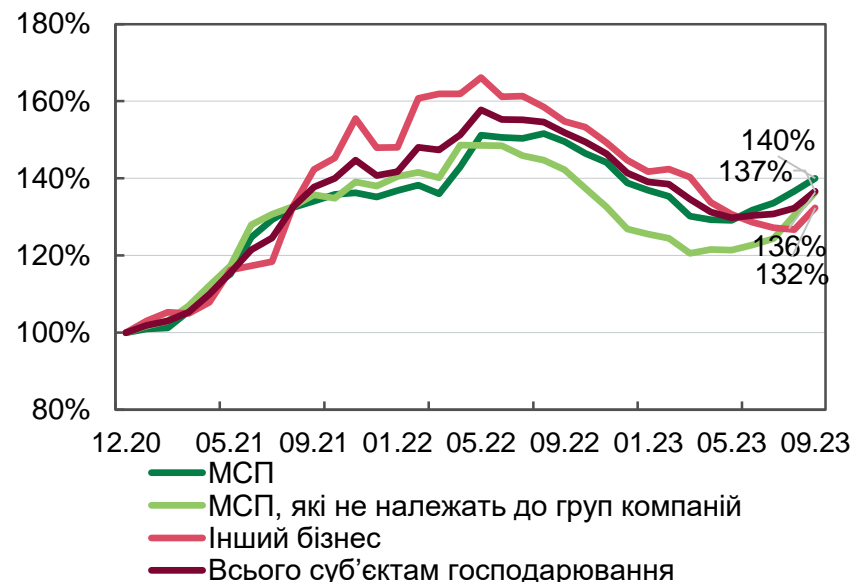

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.

Джерело: НБУ.

- Загалом кредити малому та середньому бізнесу (МСП) становлять вже 55% у чистому гривневому кредитному портфелі, 14% чистих кредитів надані компаніям, що не належать до груп юридичних осіб.
- Кредити МСП реального сектору зросли на 4.3% за квартал.
- Чисті кредити корпораціям під іноземним контролем скорочуються другий квартал поспіль – на 7.6% кв/кв.
- Натомість обсяги позик приватним та державним корпораціям помітно зросли – на 4.9% та 3.6% відповідно.

Чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання
за розміром бізнесу, 2021 = 100%

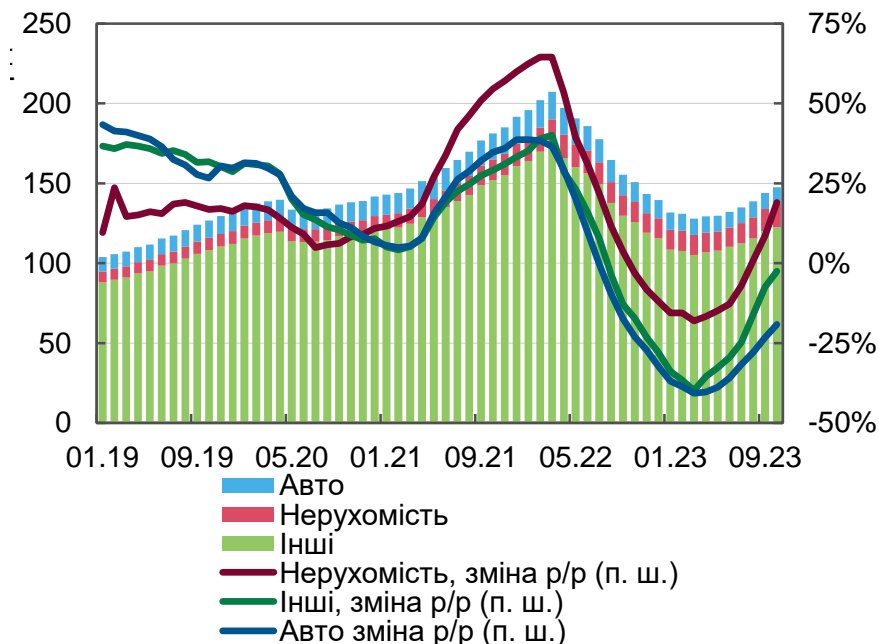

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.

Джерело: НБУ.

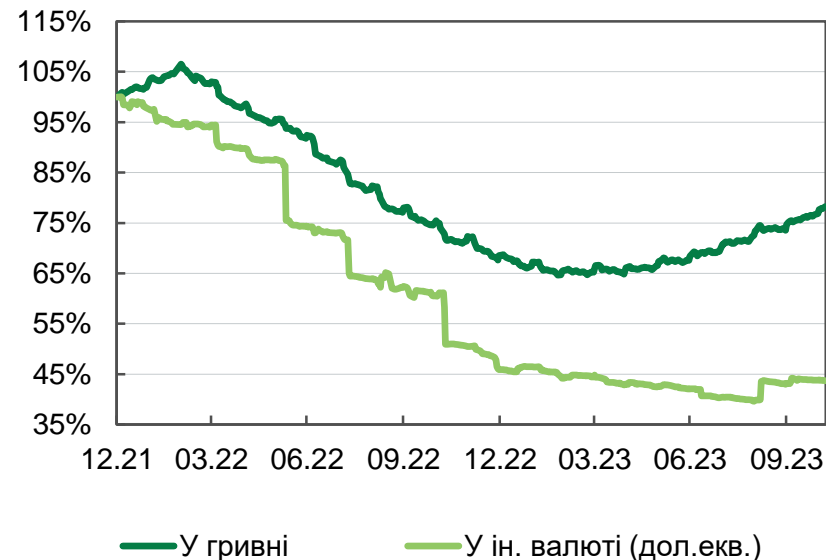
Роздрібне кредитування зростає в усіх сегментах

Чисті гривневі кредити фізичним особам, млрд грн

Джерело: НБУ.

Чисті кредити фізичним особам, 01.01.2022 = 100%

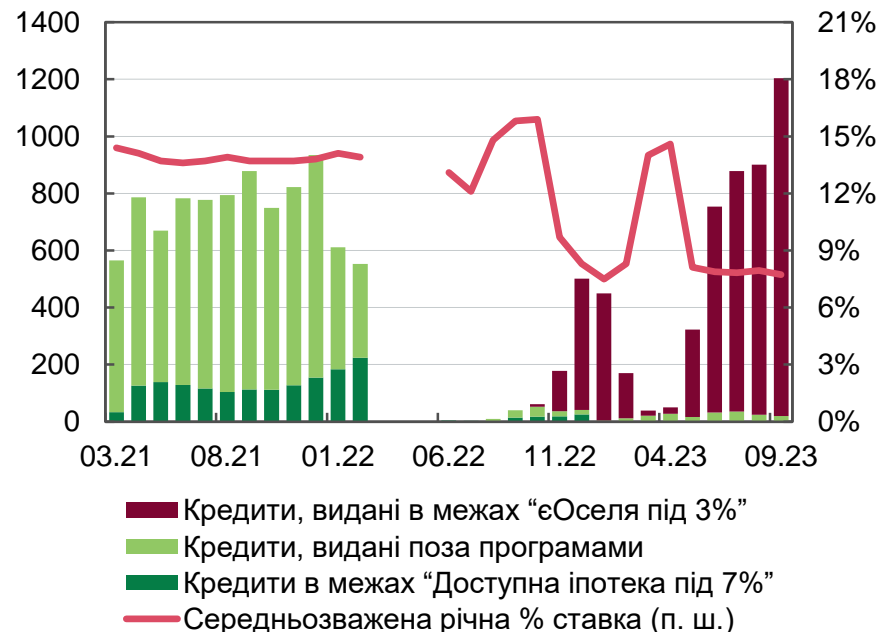

Джерело: НБУ, щоденні дані (на 07.11.2023).

- Чисті гривневі кредити фізособам за III квартал зростали одночасно в усіх сегментах – незабезпечені, авто, іпотека – і сумарно зросли на 9.2%.
- Кредити на нерухомість з травня мали позитивну динаміку (+2.7% за квартал), видачі на інші потреби зростали ще швидше – на 4.7% за квартал.
- В кожному з сегментів найактивніші 3-4 банки-лідери.

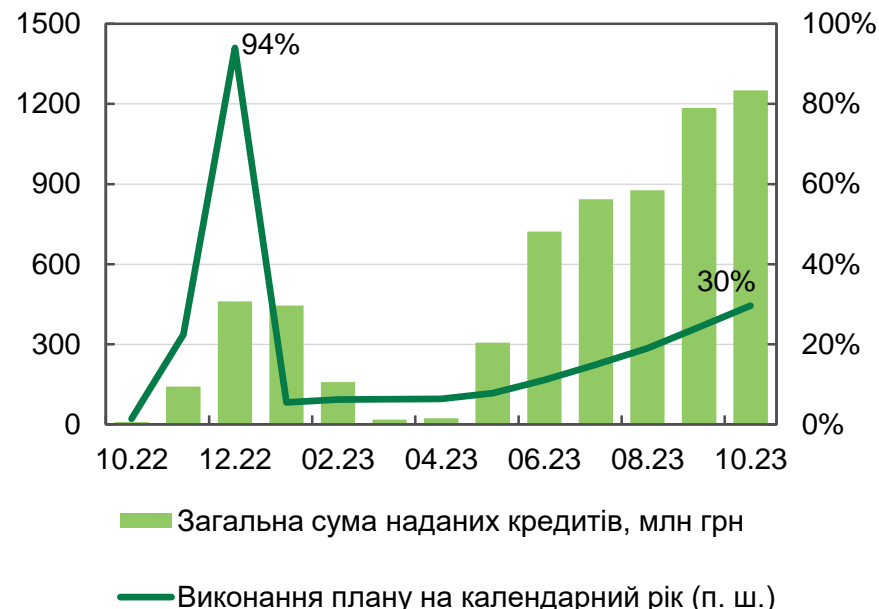
Іпотечне кредитування перевищило довоєнний рівень

Нова іпотека, в т. ч. в межах програм*, млн грн

Джерело: дані банків, ФРП, УФЖК.

Нові видачі в межах програми «єОселя»

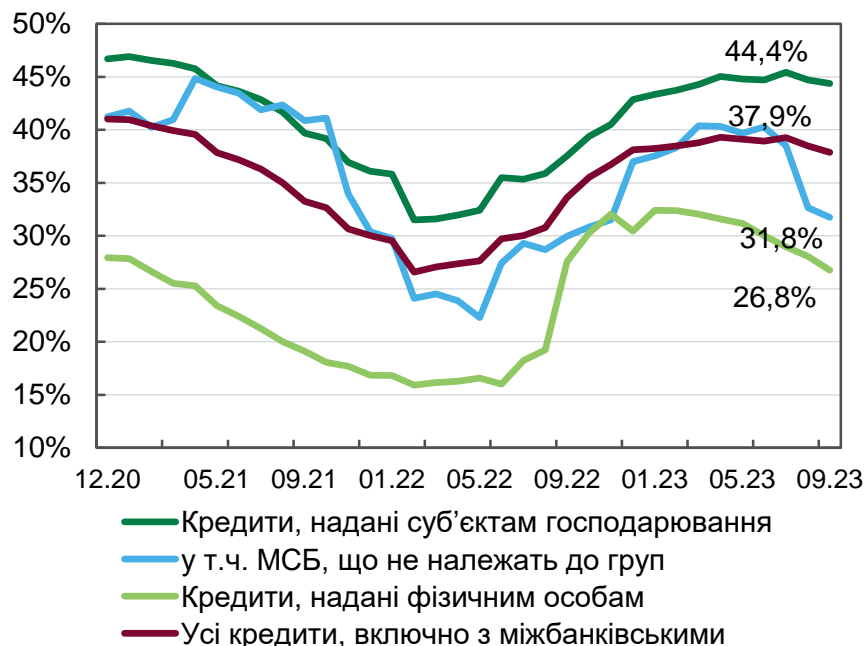

Джерело: УФЖК.

- Майже все іпотечне кредитування і надалі здійснюється в межах державних програм.
- Завдяки достатньому фондуванню програми "єОселя", обсяг іпотечних кредитів у жовтні більш, ніж на дві третини перевищив середньомісячний обсяг протягом року до повномасштабної війни.
- У межах "єОселі" за серпень-жовтень частка обсягу іпотеки для ширших категорій населення під 7% становила 23% від загального обсягу кредитів за програмою.

Втрати від визнання банками кредитних втрат надалі незначні

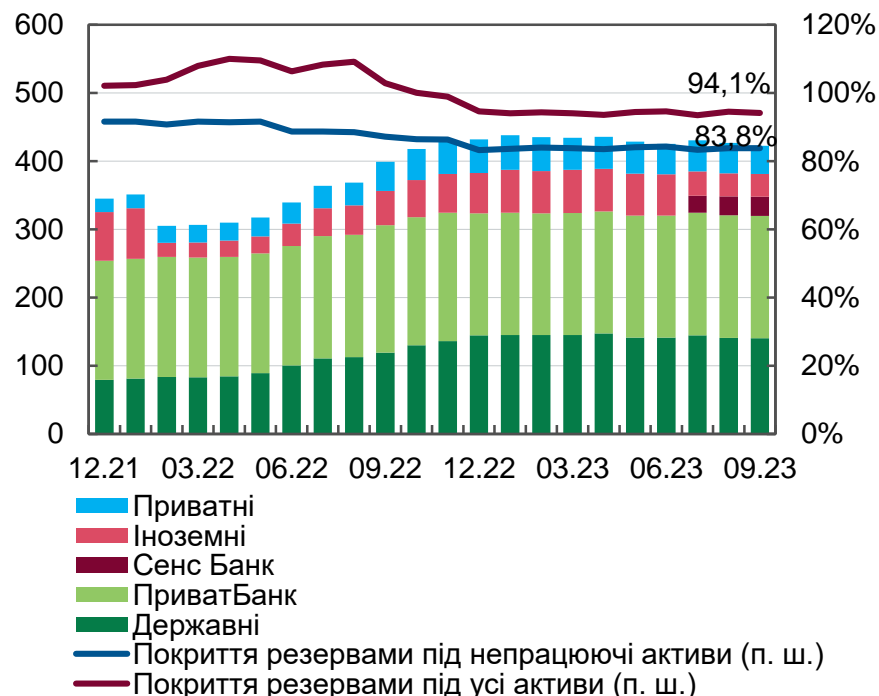
Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.
Джерело: НБУ.

- Частка NPL за III квартал знизилася на 1.1 в. п. до 37.9%, що на 11.3 в. п. вище за рівень лютого 2022 року.
- Частка NPL фізичним особам надалі знижується, у III кварталі – на 3.3 в. п. (зокрема за рахунок списання непрацюючих кредитів). Водночас частка непрацюючих кредитів бізнесу знизилася лише на 0.3 в. п., зокрема через перекласифікацію окремих великих кредитів у працюючі.

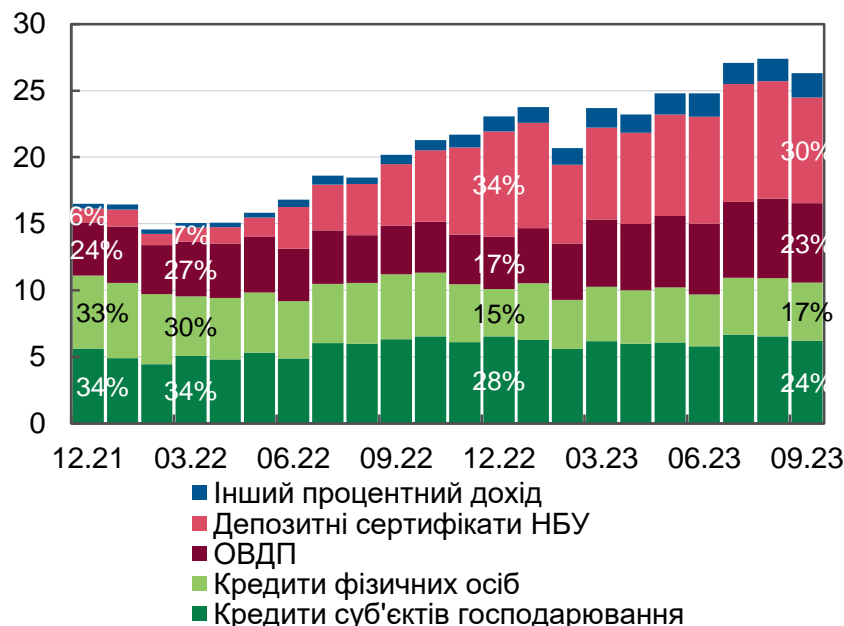
Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами

У банках, платоспроможних на 1 листопада 2023 року.
Джерело: НБУ.

Процентні доходи банків стійкі, частка ДС залишається високою

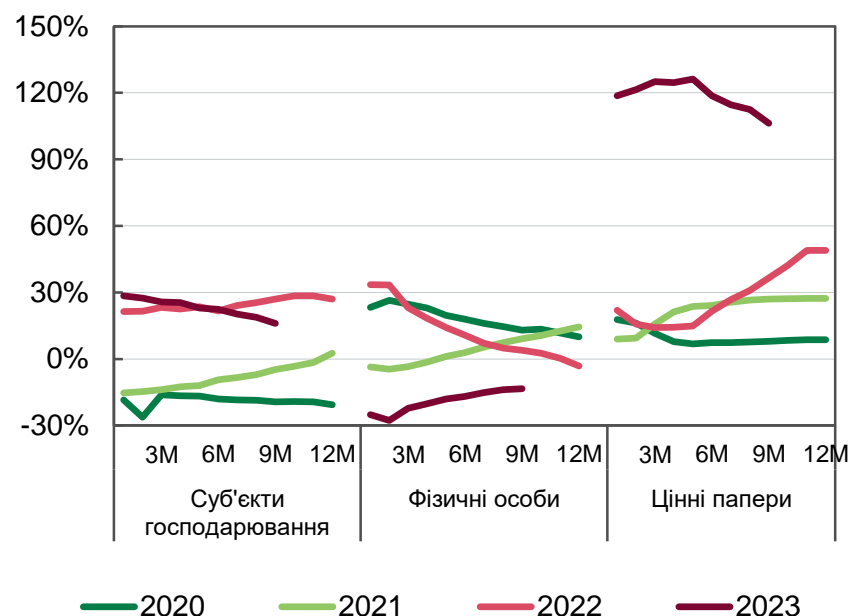
Складові процентних доходів*, млрд грн

*Підписи на графіку – частка складової у процентних доходах.

Джерело: НБУ.

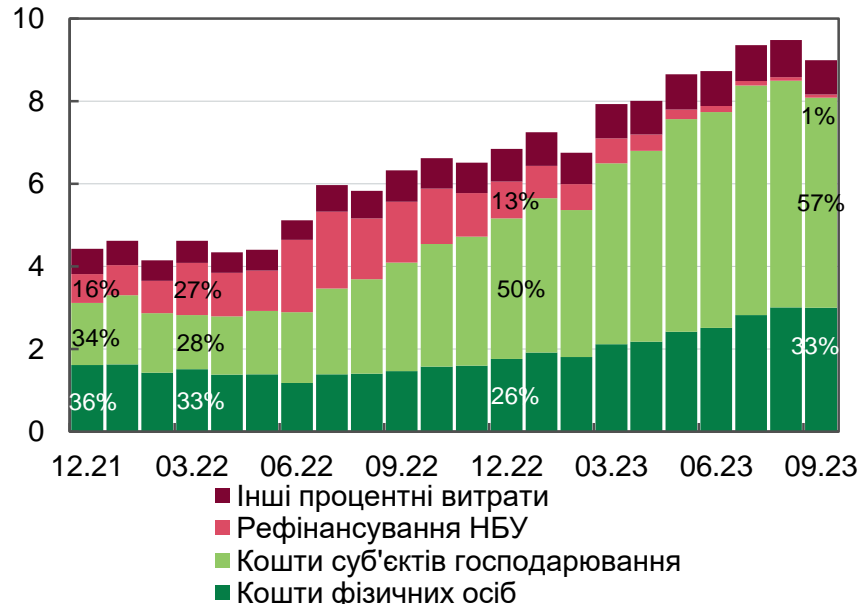
Річна зміна складових процентного доходу,%

- У III кварталі 2023 року доходи від ОВДП та депозитних сертифікатів (ДС) НБУ сукупно склали 54% процентних доходів.
- Порівняно з попереднім кварталом доходи від ОВДП зросли на 12.4%, від ДС – на 13.8%, у річному вимірі доходи від цінних паперів (включно із ДС) зросли більш як удвічі.
- Процентні доходи від кредитування за III квартал зросли порівняно з попереднім, проте у річному вимірі доходи від бізнесу уповільнились до 5.9% р/р, від населення – скоротилися на 6.3% р/р.

Основні процентні витрати – на кошти від бізнесу

Складові процентних витрат*, млрд грн

*Підписи на графіку – частка складової у процентних витратах.
Джерело: НБУ.

Чистий комісійний дохід банків за день, млн грн

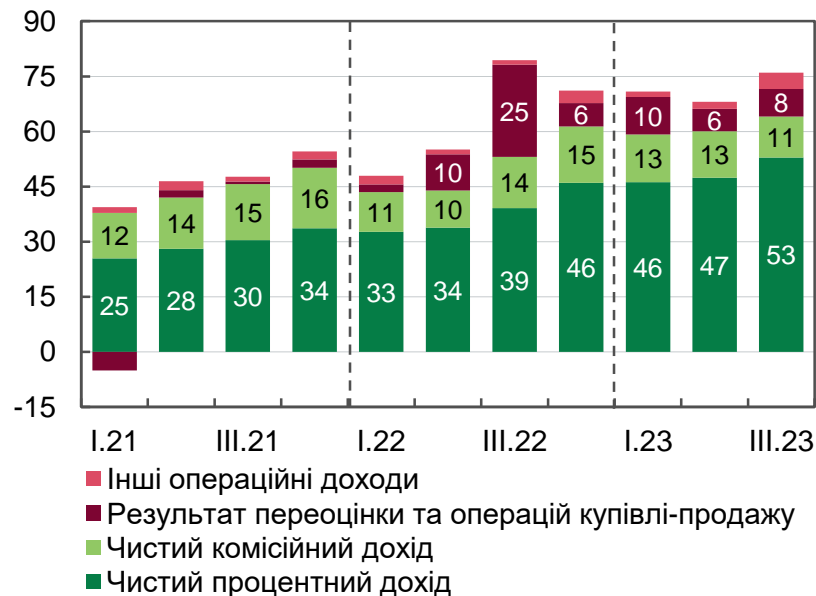

*За денними балансами, 60-денна ковзна середня.
Джерело: НБУ.

- Порівняно з II кварталом процентні витрати на кошти суб'єктів господарювання зросли на 7.6%, на фізичних осіб – на 24.2%.
- Чистий процентний дохід зріс на 11.7% порівняно з II кварталом (+35.3% р/р).
- Чистий комісійний дохід знизився за III квартал порівняно з попереднім на 11.8%, у річному вимірі – на 20.0%.

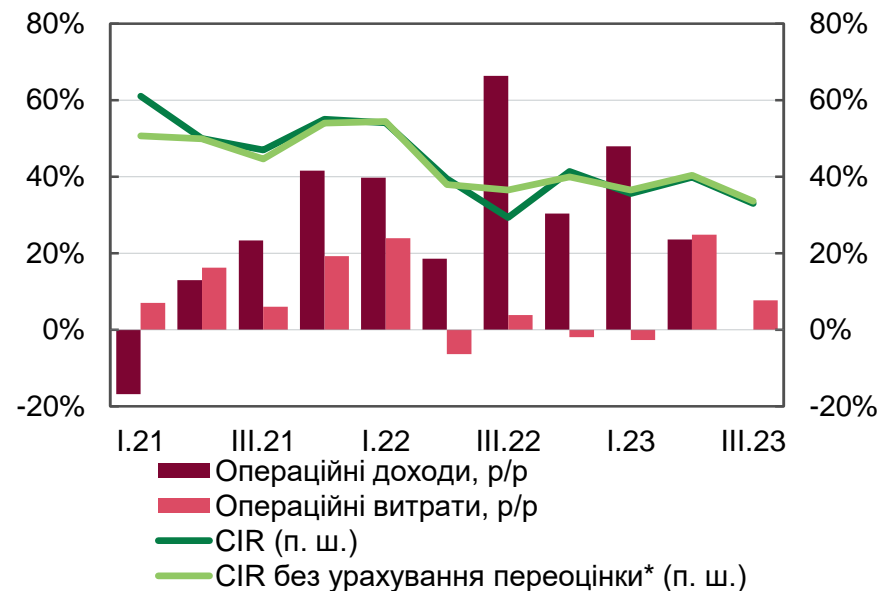
Операційна ефективність залишається високою

Складові операційного доходу банків, млрд грн

Джерело: НБУ.

Річна зміна операційних доходу та витрат та Cost-to-Income Ratio (CIR)

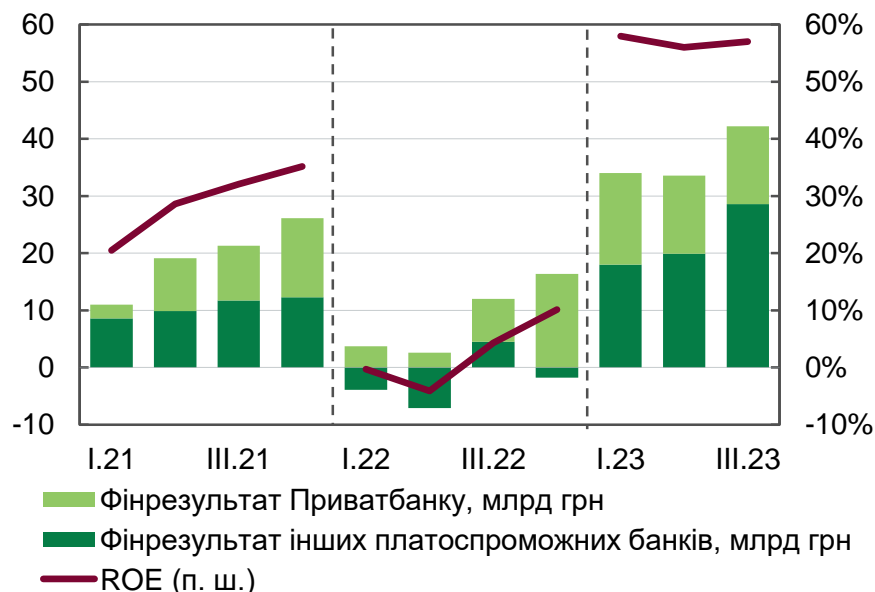

*валюти, цінних паперів, деривативів
Джерело: НБУ.

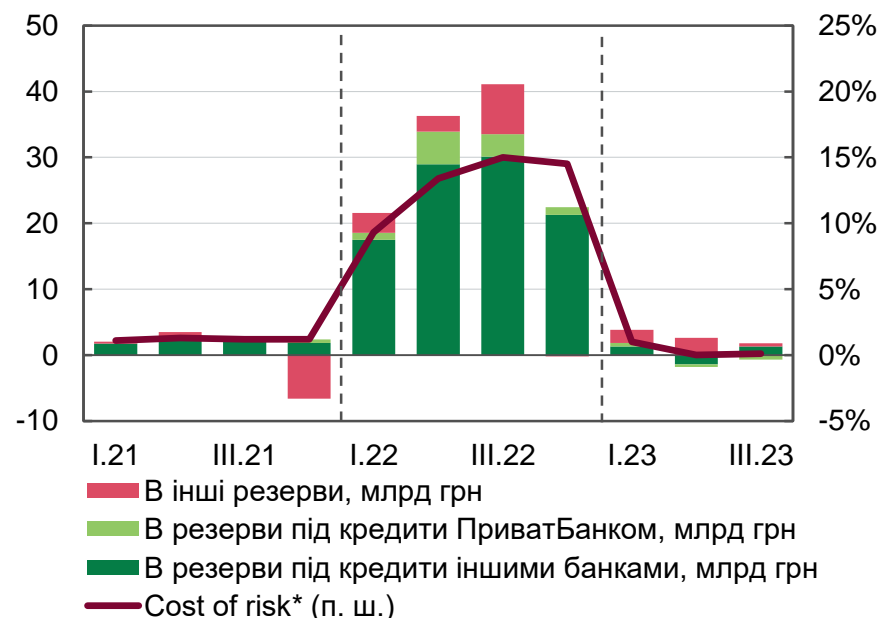
- Позитивний результат переоцінки ОВДП та зростання порівняно з II кварталом прибутку від операцій купівлі-продажу валюти зумовили зростання операційного доходу.
- Операційні витрати дещо скоротилися, переважно завдяки зменшенню витрат на утримання основних засобів та нематеріальних активів. CIR становив 33.0% порівняно з 39.9% у II кварталі.

Сектор прибутковий, відрахування в резерви близькі до нуля

Фінансовий результат за квартал та рентабельність капіталу банків

Відрахування в резерви та Cost of Risk

Джерело: НБУ.

* Відрахування в резерви під кредити з початку року, аннуалізовані / чистий кредитний портфель.

- За III квартал 2023 року сектор отримав 42.2 млрд грн прибутку, частка Приватбанку в ньому скоротилась до близько третини.
- У III кварталі банки сформували 0.6 млрд грн резервів під кредити та 0.8 млрд грн під інші інструменти та розформували 0.3 млрд грн резервів під ОВДП та дебіторську заборгованість.
- CoR становив лише 0.1% чистого кредитного портфеля.